

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту наказу Фонду державного майна України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Фонду державного майна України»

1. Мета

Проєкт наказу Фонду державного майна України (далі – Фонд) «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Фонду державного майна України» (далі – Проєкт наказу) розроблено згідно з Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29.09.2019 № 849, схваленою Верховною Радою України (постанова Верховної Ради України «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» від 04.10.2019 № 188-IX), з метою сприяння розвитку мікро та малого бізнесу в Україні шляхом вдосконалення порядку отримання суб'єктами господарювання документів дозвільного характеру – сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності.

Зміни до нормативно-правових актів сприятимуть спрощенню процедури отримання суб'єктами господарювання сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності, забезпечать постійну та стабільну роботу Екзаменаційної комісії із застосуванням засобів відеоконференцзв'язку, що є актуальним в умовах воєнного стану в Україні, а також врегулюють питання, пов'язані з оформленням оригіналів та засвідченням копій звітів про оцінку майна, які надаються на рецензування до Фонду або його регіональних відділень, що у свою чергу вдосконалив процедури рецензування та сприятиме зменшенню судових спорів, пов'язаних з процедурою рецензування.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Згідно із Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (далі – Закон про оцінку) Фонд державного майна України (далі – Фонд) видає суб'єктам господарювання (юридичним особам та фізичним особам-підприємцям) сертифікати суб'єктів оціночної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про Перелік документів) (пункт 124 Переліку) сертифікат суб'єкта оціночної діяльності є документом дозвільного характеру.

Згідно з частиною третьою статті 2 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» видача, анулювання, поновлення сертифіката суб'єкта оціночної діяльності здійснюється відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених Законом про оцінку.

Процедура видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності регламентована Законом про оцінку та Положенням про видачу сертифікатів

суб'єктів оціночної діяльності, затвердженим наказом Фонду державного майна України від 14 березня 2002 року № 479, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 березня 2002 року за № 312/6600 (у редакції наказу Фонду державного майна України від 24 березня 2015 року № 402) (далі – Положення про видачу сертифікатів).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про адміністративні послуги» суб'єктом надання адміністративної послуги, зокрема, є орган виконавчої влади, уповноважений відповідно до закону надавати адміністративні послуги.

Згідно із статтею 9 Закону України «Про адміністративні послуги» адміністративні послуги в електронній формі надаються з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, у тому числі через інтегровані з ним інформаційні системи державних органів та органів місцевого самоврядування.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 року № 37-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2019 – 2020 роки» (із змінами) центральні органи виконавчої влади мають забезпечити функціонування та розвиток Єдиного державного порталу адміністративних послуг, зокрема, шляхом удосконалення нормативно-правових актів.

Згідно з Положенням про видачу сертифікатів з метою отримання сертифіката суб'єкта оціночної діяльності суб'єкт господарювання подає до Фонду відповідний пакет документів в електронній формі з накладеним кваліфікованим електронним підписом керівника (у разі неможливості подання документів в електронній формі, такі документи подаються в паперовій формі).

При цьому до запровадження підключення сервісу видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності та його інтеграції до Єдиного державного вебпорталу електронних послуг «Портал Дія» суб'єкти господарювання подають вищевказані документи в паперовій формі.

На сьогодні з об'єктивних причин сервіс видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності, а також інтеграція такого сервісу до Єдиного державного вебпорталу електронних послуг «Портал Дія» не реалізовані.

Тому для отримання сертифіката суб'єкта оціночної діяльності відповідно до чинної редакції Положення про видачу сертифікатів суб'єкти господарювання подають до Фонду документи тільки у паперовій формі.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та введенням особливого правового режиму – воєнного стану в Україні, запровадженого Указом Президента від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», виникла нагальна потреба реалізації запровадження процедури подання документів до Фонду, а також видачі суб'єктам господарювання сертифікатів оціночної діяльності в електронній формі.

Подання документів до Фонду та видача сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності в електронній формі дасть змогу суб'єктам звернень суттєво скоротити строки надходження зазначених вище документів, а також

сприятиме скороченню строку отримання сертифіката суб'єкта оціночної діяльності.

Крім того, реалізація відповідних процедур (подання пакета документів та видачі сертифіката) в електронній формі забезпечить отримання суб'єктами господарювання документа дозвільного характеру під час воєнного стану в умовах відсутності поштового зв'язку.

Подання відповідних документів та видача сертифіката в електронній формі дасть змогу також заощадити кошти суб'єктів господарювання та Держави на друк, копіювання, виготовлення документів та поштові витрати.

З огляду на зазначене вище, враховуючи актуальність цифровізації надання адміністративних послуг, а також з метою підтримки мікро та малого бізнесу в Україні доцільно внести відповідні зміни до чинного Положення про видачу сертифікатів.

Також Проектом наказу пропонується внести зміни до Положення про порядок роботи Екзаменаційної комісії, затвердженого наказом Фонду від 13.11.2002 № 1997, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.11.2002 за № 925/7213 (із змінами) (далі – Положення про Екзаменаційну комісію), з метою оптимізації роботи Екзаменаційної комісії в частині проведення засідань, у тому числі у режимі відеоконференцзв'язку.

Згідно із положеннями Закону про оцінку рішення про видачу кваліфікаційного свідоцтва та позбавлення кваліфікаційного свідоцтва (його анулювання) приймається Екзаменаційною комісією.

Відповідно до Положення про Екзаменаційну комісію кваліфікаційний іспит (засідання Екзаменаційної комісії щодо видачі кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів) приймається за умови особистої присутності на ньому не менше третини персонального складу Екзаменаційної комісії та оцінювачів-стажистів. Засідання Екзаменаційної комісії, на якому розглядаються питання щодо професійної діяльності оцінювачів, пов'язані з позбавленням кваліфікаційного свідоцтва (кваліфікаційного документа) оцінювача (його анулюванням), вважається правомочним, якщо у ньому беруть участь більше половини загальної кількості її членів, оцінювачі, питання яких розглядається на засіданні, або уповноважені ними представники. При цьому член Екзаменаційної комісії, який відсутній на її засіданні, не має права передавати свої повноваження з голосування іншим членам Екзаменаційної комісії або іншим особам. Станом на сьогодні склад Екзаменаційної комісії становить 27 осіб.

Тобто, для правомочності проведення засідань Екзаменаційної комісії необхідна обов'язкова особиста присутність як членів Екзаменаційної комісії, так і оцінювачів-стажистів, оцінювачів.

Слід зазначити, що в умовах воєнного стану організувати особисту присутність всіх учасників засідання (враховуючи їх тимчасове проживання (перебування) за кордоном, на тимчасово окупованій території України, а також безпекову ситуацію в регіоні тощо) неможливо.

З огляду на зазначене вище засідання Екзаменаційної комісії з початку збройної агресії російської федерації проти України не проводилися.

У зв'язку з цим станом на сьогодні виникла необхідність створення законодавчого підґрунтя щодо організації роботи Екзаменаційної комісії в режимі відеоконференцзв'язку.

Запровадження зазначеної вище процедури дасть змогу організувати проведення кваліфікаційних іспитів для оцінювачів-стажистів, які з об'єктивних причин не мають можливості очно бути присутніми на іспиті для отримання кваліфікаційного свідоцтва оцінювача, а також дасть змогу Екзаменаційній комісії виконувати функції у частині позбавлення (анулювання) кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів.

Зміни до Положення про порядок рецензування звітів про оцінку майна та майнових прав рецензентами, що працюють у штаті Фонду державного майна України, його регіональних відділень та представництв, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 31 жовтня 2011 року № 1585/1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2011 року за № 1351/20089 (далі – Положення про рецензування), врегульовують питання, пов'язані з оформленням оригіналів та засвідченням копій звітів про оцінку майна, які надаються на рецензування до Фонду або його регіональних відділень.

3. Основні положення Проекту акта

Прийняття Проекту наказу забезпечить:

оптимізацію процедури видачі документів дозвільного характеру – сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності. Запровадження процедури надання адміністративної послуги Фонду в електронній формі забезпечить можливість подання відповідного пакета документів та отримання сертифіката навіть за відсутності поштового зв'язку в умовах воєнного часу, а також сприятиме скороченню строку надання адміністративної послуги та заощадить кошти як суб'єктів господарювання, так і Держави на виготовлення, друк, копіювання документів та поштові витрати;

спрощення надання адміністративної послуги шляхом запровадження процедури видачі сертифіката суб'єкта оціночної діяльності в електронній формі сприятиме прозорості, відкритості та доступності вказаної вище послуги;

створення правового підґрунтя проведення засідань Екзаменаційної комісії в режимі відеоконференцзв'язку, що дозволить Екзаменаційній комісії в період воєнного стану виконувати функції, передбачені нормативно-правовими актами в повному обсязі, а також забезпечить зменшення матеріальних витрат на організацію проведення Екзаменаційної комісії (витрати на відрядження, проїзд, друк матеріалів (звітів, рецензій, протоколів, бюлетенів тощо);

врегулювання питань, пов'язаних з оформленням оригіналів та засвідченням копій звітів про оцінку майна, які надаються на рецензування до Фонду або його регіональних відділень, що сприятиме зменшенню судових спорів, пов'язаних з процедурою рецензування.

4. Правові аспекти

Проект наказу розроблено з метою вдосконалення чинних нормативно-правових актів:

- Положення про видачу сертифікатів;
- Положення про Екзаменаційну комісію;
- Положення про рецензування.

Крім того, у відповідній сфері суспільних відносин діють інші нормативно-правові акти: Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності», Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», Закон України «Про адміністративні послуги», розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 року № 37-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2019 – 2020 роки» (із змінами), Програма діяльності Кабінету Міністрів України, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29.09.2019 № 849, схвалена Верховною Радою України (постанова Верховної Ради України «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» від 04.10.2019 № 188-IX), Положення про порядок роботи Екзаменаційної комісії, затверджене наказом Фонду державного майна України від 13 листопада 2002 року № 1997, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 листопада 2002 року за № 925/7213 (із змінами), Положення про порядок рецензування звітів про оцінку майна та майнових прав рецензентами, що працюють у штаті Фонду державного майна України, його регіональних відділень та представництв, затверджене наказом Фонду державного майна України від 31 жовтня 2011 року № 1585/1, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 25 листопада 2011 року за № 1351/20089 (зі змінами).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Проекту наказу не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку та не стосується соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю і сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект наказу стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг та цифрового розвитку.

Відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» Проект наказу потребує проведення консультацій з громадськістю. З цією метою Проект наказу включено до Орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю на 2022 рік, затвердженого наказом Фонду від 30.12.2021 № 2362 (зі змінами).

З метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, які отримали сертифікати суб'єктів оціночної діяльності, фахівців – оцінювачів проект Наказу разом із повідомленням про його оприлюднення та аналізом регуляторного впливу було розміщено на офіційному вебсайті Фонду державного майна України. Таким чином, Фонд вжив вичерпних заходів для оприлюднення проекту Наказу з метою забезпечення широкого громадського обговорення, зокрема спеціалістами в сфері оцінки майна, стосовно змін, які плануються до впровадження щодо врегулювання процедури застосування санкцій до суб'єктів господарювання – суб'єктів оціночної діяльності.

Фонд державного майна України також врахував зауваження, надані до проекту Наказу Міністерством цифрової трансформації України (лист про невідповідність нормативно-правового акта результатам проведення цифрової експертизи від 28.07.2022 № 1/04-2-6170; від 15.08.2022 № 1/04-2-6899, вх. Фонду від 16.08.2022 № 9/19699).

7. Оцінка відповідності

Проект наказу не містить положень, які:
стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
створюють підстави для дискримінації.

Проект наказу не потребує проведення громадської антикорупційної, громадської антидискримінаційної та громадської гендерно-правової експертизи.

8. Прогноз результатів

За предметом правового регулювання Проект наказу не матиме впливу на ринкове середовище; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного

повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Прийняття Проекту наказу буде впливати на сферу інтересів суб'єктів господарювання та громадян, зокрема сприятиме:

- підвищенню ефективності наданої Фондом адміністративної послуги – видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності шляхом запровадження подання суб'єктами господарювання документів до Фонду та видачі сертифіката суб'єкта оціночної діяльності в електронній формі, що забезпечить прозорість, відкритість та доступність вказаної вище послуги;

- створенню правового підґрунтя проведення засідань Експертної комісії в режимі відеоконференцзв'язку, що дасть змогу Експертній комісії в період воєнного стану в повному обсязі виконувати функції, передбачені нормативно-правовими актами;

- врегулюванню питань, пов'язаних з оформленням оригіналів та засвідченням копій звітів про оцінку майна, які надаються на рецензування до Фонду або його регіональних відділень, що сприятиме зменшенню судових спорів, пов'язаних з процедурою рецензування.

**Голова Фонду
державного майна України**

Рустем УМСРОВ

« ____ » _____ 2022 року